

EVALUERINGSMØTE OM REGULERING AV FISKET ETTER LEPPEFISK I 2016

- EN KORT OPPSUMMERING AV TEMA DISKUTERT I MØTET

1 Bakgrunn

Fiskeridirektoratet inviterte til evalueringsmøte 12. og 13. desember 2016. Møtet hadde en uformell form og det var satt av god tid, slik at alle deltakerne skulle få anledning til å gi innspill og tilbakemeldinger. Fiskeridirektoratet vil vinteren 2017 utarbeide et forslag til regulering for 2017 som vil bli sendt på høring. Alle deltakerne vil da få en ny mulighet til å uttale seg. Oppsummeringen har derfor som formål å gi en kort oversikt over temaene som ble diskutert.

Agenda for møtet er vedlagt. Presentasjonene er tilgjengelig på våre hjemmesider, <http://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Tema/Leppefisk/Evalueringsmoete-leppefisk-2016>.

Det vises også til sak 19/2016 «Orientering om regulering av fisket etter leppefisk» som ble presentert i reguleringsmøtet 12. og 13. november 2016. Sakspapirene er tilgjengelige på <http://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Reguleringsmoetet/Sakspapirer-innspill-og-referat-fra-reguleringsmoetene/Reguleringsmoetet-2016>.

Sak 19/2016 gir en oversikt over utviklingen og utfordringer i fisket etter leppefisk. Avslutningsvis i sak 19/2016 gis en oversikt over tema som må diskuteres i evalueringsmøtet. Disse punktene vil bli kommentert i denne oppsummeringen.

2 Reguleringsopplegget

Både fiskere og kjøpere var enige om at avviklingen av fisket burde endres og forbedres. Det generelle inntrykket er likevel at det er vanskelig å bli enige om hva som er den beste måten å regulere fisket på, og slik sett er det ikke ett reguleringsopplegg som skiller seg ut som det beste. Særlig synes uenigheten å avhenge av geografi.

Det ble videre vist til at det var et godt fiske i 2016, og at dette sannsynligvis var et tegn på en god bestandssituasjon. Havforskningsinstituttet viste i sin presentasjon til at det finnes ingen entydig tegn for bestandspåvirkning som konsekvens av den intense fiskeriaktiviteten. De anbefaler at totaluttaket i 2017 blir det samme som totalkvotene i reguleringsopplegget for 2016.

Fra kjøpers side ble det vist til at den forventede høye produksjonen av oppdrettet rensefisk ville bidra til å redusere etterspørselen etter villfanget leppefisk i 2017 og i årene fremover. Fisket etter leppefisk er et spesielt fiskeri. Oppdretterne ønsker forutsigbarhet, god kvalitet til riktig pris. Fiskerne må levere fisk av god kvalitet til rett tid, med rett størrelse og på rett sted.

En av møtedeltakerne viste til behovet for data som er nødvendig for å følge bestandsutviklingen, og foreslo at det skulle arbeides for et system som muliggjør å bruke data fra fiskeriene som grunnlag for bestandsindikatorer.

2.1 Totalkvoter

Det var stor enighet blant deltakerne i møtet om at totalkvoter hadde ført til et kappfiske og at dette ikke bør skje igjen i 2017. Flere viste også til at kappfisket hadde ført til at kvaliteten på fisken var mer ujevn. Mange mente også at det ville vært et roligere fiske uten totalkvote, fordi da ville en ha fokus på kvalitet og på denne måten også bidra til å redusere beskatningstrykket på leppefisk. Kappfisket ga en for tidlig avslutning på fisket, noe som førte til liten tilgang på leppefisk til høstutsettet. Etter at fisket etter leppefisk var stoppet ble det brukt rognkjeks med gode resultat.

I 2016 ble det benyttet store mengder redskap. Enkelte viste også til at dette hadde ført til at røktingen ikke var tilfredsstillende og i henhold til regelverket. Fangstrapperreporteringen (etter landingsforskriften) fungerte ikke tilfredsstillende. Mye fisk sto i mellomlagringsmerd da stoppen kom.

Ingen av møtedeltakerne støtter totalkvoteregulering i 2017.

Flere mente også at fiskeperioden ble for kort i 2016. Dersom det ikke er grunnlag for å ha fisket åpent utover høsten, foreslo flere av møtedeltakerne å heller ha en stopp i fisket midt i fiskeperioden/sesongen for på denne måten dra fisket utover høsten. Fiskestopp tre uker i september ble nevnt som et eksempel.

2.2 Deltakerregulering/lukke fisket

Til spørsmålet knyttet til å lukke fisket etter leppefisk fikk vi ulike tilbakemeldinger.

Enkelte av deltakerne i møtet viste til at det er for mange aktører i fisket og for å hindre overetablering bør fisket deltakerreguleres. Det ble vist til at dersom fisket ikke lukkes vil det føre til at det blir for mange fiskere, noe som vil gå ut over fiskerens inntekter. Vi må ta hensyn til hvordan fisket etter leppefisk avvikles, fordi dette er et fiske hvor det skal leveres fisk av god kvalitet over en lengre periode. I år var det høy fisketakt og i enkelte perioder og områder var det problemer med å ta unna fisken. Fiskeperioden vil kunne bli enda kortere dersom flere fiskere kommer til. Resultatet kan være at kjøper ikke får tilgang på fisken når han ønsker den. Det ble også vist til at mange har posisjonert seg for en lukking i 2017.

De som ikke ønsker å lukke fisket, viste til at de ikke ønsket en regulering som gir et marked for å omsette kvoter. Det har vært bygd opp en stor kapasitet, og det fryktes overetablering og

at det kommer til nye fiskere uten erfaring. Oppdretterne vil først og fremst kjøpe fra fiskere som har vært med fra starten av. Det er også viktig at ungdom rekrutteres til dette fisket.

Det vises også til at antall fiskere og beskatningsgraden vil kunne regulere seg selv, ved at det er oppdretter som inngår leveringsavtaler og på denne måten kan knytte til seg «flinke» fiskere som har god kvalitet på fisken de leverer.

Fiskeridirektoratet viste til at det ikke er enkel løsning å lukke fisket. En lukking krever omfattende prosesser. Det er derfor viktig at vi også tenker alternative løsninger. Vi ønsker innspill på alternativ regulering som kan benyttes dersom fisket ikke lukkes. Et alternativ som også eventuelt kan nyttes i tilknytning til en lukking dersom det skulle bli aktuelt. Fiskeridirektoratet ba om at konkrete innspill ble gitt i høringen av reguleringen for 2017.

Fiskeridirektoratet fikk tilbakemeldinger på at selv om lukking ikke er en enkel løsning, ønsker flere av deltakerne at myndighetene skal vurdere dette alternativet nærmere. Det har til nå vært slik at lukking av fiskeriene har vært nødvendig for å sikre kontroll med deltakelse og innsatsen.

Et tiltak som ble foreslått i møtet var at fiskere ikke skulle kunne starte opp før en form for praktisk opplæring var gjennomført. Periodisering av kvotene var et annet innspill.

2.3 Begrensninger i antall fartøy en eier kan delta med

Fiskeridirektoratet presenterte leppefiskstatistikk i møtet, herunder oversikt over antall fartøy per eier. Møtet hadde ingen særskilte innspill under dette punktet.

2.4 Individuelle kvoter på fartøynivå/til kjøper

Sjømat Norge viste til at de ikke ønsker individuelle kvoter, men at fangsten fordeles geografisk etter antall oppdrettskonsesjoner.

Flere viste til at det ved en lukking kunne fastsettes individuelle kvoter på fartøynivå.

Det ble også vist til at dersom det ble fastsatt en totalkvote, måtte det fastsettes en maksimalkvote/individuell kvote per fartøy. Men kvoter per fartøy kan også føre til at fiskerne anskaffer flere fartøy. Så lenge fisket ikke er lukket, har vi ikke oversikt over det potensielle beskatningstrykket.

2.5 Differensiere på manntallstatus

Fiskeridirektoratet viste til at vi har fått flere innspill på å sette krav til fiskers manntallstatus. Statistikken viser at de fleste som leverer leppefisk er registrert på blad B. Møtet hadde ingen særskilte innspill under dette punktet.

2.6 Tekniske reguleringer (redskapsmengde/seleksjonsinnretninger)

2.6.1 Seleksjonsinnretninger

Det er svært ulike syn på kravet til fluktåpninger. Fiskeridirektoratet får stadig flere positive tilbakemeldinger på påbudet om fluktåpning i redskapen, men det er også fiskere som ikke ønsker å benytte fluktåpning eller som ønsker å benytte fluktåpninger med annen spaltebredde. Spesielt er det gitt tilbakemeldinger om at fiskerne i Midt-Norge ikke ønsker fluktåpninger. Bakgrunnen for dette er at i Midt-Norge fiskes det i hovedsak etter bergnebb, og fiskerne mener fangsttapet er for høyt med fluktåpninger som har spaltebredde på 12 mm. Kravene til seleksjonsinnretninger bør derfor differensieres geografisk. Møtedeltakere viste til at det også er et ønske om å kunne fiske selektivt etter bergnebb i resten av landet.

Vi fikk innspill om at fluktåpninger kan bidra til å skade fisken. Havforskningsinstituttet har undersøkt dette tidligere og kan ikke se at dette er et stort problem.

Forsøk gjennomført av HI viser at rister i hovedkammer har ingen funksjon, fordi fisken går ganske fritt inn og ut av kalvene. Fiskeridirektoratet vil vurdere kravet til fluktåpning i hovedkammeret på nytt.

Gjennomførte forsøk viser ikke større effekt av å ha heldekkende rist. En fisker viste til at han ikke ønsket heldekkende rist og mener de ristene vi har i dag fungerer godt nok.

Mht. inngangssperre ble det vist til at mange ikke ønsker å gjøre kalven for smal og liten da den kan hindre leppefisk til omsetning å gå inn. Det ble også i møtet vist til at redskapen som blir benyttet i de nordligste fiskeområdene er annerledes enn de lengre sør ved at kalven er mindre, og at dette kunne gjøre det mulig å utforme regelverket på en annen måte.

Fiskeridirektoratet oppsummerte punktet om seleksjonsinnretninger med at med den kunnskapen vi i dag har om seleksjonsinnretninger kan det synes hensiktsmessig å beholde dagens regler. Vi tar imidlertid med oss innspillene knyttet til endringer og vil vurdere disse.

2.6.2 Redskapsmengde/røkting

Fiskeridirektoratet fikk innspill på at dersom det skal være regler knyttet til redskapsmengde og røkting, så må det også kontrolleres at regelverket følges dersom dette tiltaket skal være effektivt og rettferdig.

2.7 Minstemål

Fiskeridirektoratet fikk innspill på å øke minstemålet for grønngylt til 13 eller 14 cm. Havforskningsinstituttet viste til at dersom minstemålet økes fra 12 til 14 cm for grønngylt på Sørlandet, ville en frede alle ett-åringer.

Havforskningsinstituttet viste i sitt innlegg til at en bør regulere slik at all fisk får anledning til å gyte minst en gang. Veksten til grønngylt er ulik på Sør- og Vestlandet. HI foreslår å fastsette et maksimumsmål på grønngylt. En hunnfisk som er 18 cm har i gjennomsnitt 6 ganger mer rogn sammenlignet med en grønngylt på 12 cm. Det ble videre vist til at berggylten blir kjønnsmoden ved 22 cm, og at i dagens regulering er minstemålet 14 cm.

Det er et problem på sikt dersom fisketrykket er for høyt. Det foreslås derfor å fastsette et maksimum på berggylt for å frede hunnfisken som har mest egg og hanfisken som vi nesten ikke finner i dag.

Mange av deltakerne på møtet var positive til å fastsette maksimum.

2.8 Åpningstidspunkt

Generelt var det enighet om at det er fornuftig å la leppefisk få ro i gytingen. Det er imidlertid ulike synspunkter på når fisket bør åpne. Det ble vist til at åpningsdatoen ikke må være for sen, fordi det også er behov for tilgang til leppefisk tidlig i sesongen. Samtidig vil en få mye mer ut av bestandene når en fisker etter gytingen er over.

Det ble vist til at selv om fisket var åpnet i de tre reguleringsområdene, var det geografiske forskjeller internt i hvert område, slik at åpningsdatoen var for tidlig enkelte steder og fisken var ikke ferdig gytt. Vi fikk innspill på at det bør være en egen kvote nord for 64°N dersom det fastsettes totalkvoter. Havforskningsinstituttet støttet dette da det i Midt-Norge er for store variasjoner i gytingen til at det bør være oppstart på samme tid.

Flere av møtedeltakerne ba Fiskeridirektoratet vurdere å fastsette åpningstider regulert på mindre geografiske områder. Flere ønsker at åpningstidspunktet skal baseres på prøvefiske.

Noen møtedeltakere tok også opp spørsmålet knyttet til et tidlig fiske etter berggylte. En av møtedeltakerne presenterte et reguleringsforslag for 2017 der fisket ble inndelt i tre perioder; 1) berggylte fiske 01.06 – 15.07, 2) fiske etter alle leppefiskarter 15.06 – 15.09, oppstart bestemt av prøvefiske og 3) fiske etter bergnebb 15.09 og utover.

Havforskningsinstituttet viste til at gjennomførte studier i 2016 viser at det er en stor utfordring å sjekke om berggylten er i gyting, dersom fisken også skal omsettes. Berggylte lar seg ikke stryke, og det er derfor nødvendig å åpne fisken for å sjekke gyting.

Det var ulike innspill knyttet til en sluttdato. Det ble vist til at sluttdatoer burde være geografisk differensiert, slik at de som fisket lengre nord fikk en senere sluttdato. Kjøperne ønsker ikke en sluttdato som er for tidlig.

Fiskeridirektoratet oppsummerte med at fredningstid er et veldig effektivt virkemiddel for å redusere fisketrykket. Vi skal vurdere innspillene vi har fått.

2.9 Seddelføring

Fiskeridirektoratet presenterte kravene som stilles til kjøper og selger i landingsforskriften. Det ble også vist til at det er prosesser på gang mht. elektronisk signatur og forslag til endringer i landingsforskriften, spesielt mht. levende fisk.

3 Avslutning av møtet

Møtet ble avsluttet etter en diskusjon rundt fordeler og ulemper ved å regulere fisket uten å ha en totalkvote i de ulike områdene.